

Det traktatfæstes, at alle EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer skal arbejde så åbent som muligt. I den forbindelse traktatfæstes det, at Europa-Parlamentets samlinger skal være offentlige, ligesom Rådets samlinger er offentlige, når Rådet udøver sin lovgivende funktioner, se TEUF art. 16A, stk. 2 (art. 15 stk. 2). Som et led i reglerne om åbenhed fastslås det, at der skal vedtages regler om offentliggørelse af lovgivningsmæssige dokumenter og for aktindsigt i alle EU's institutioner, organer, kontorer og agenturer. I forhold til de gældende regler for åbenhed og aktindsigt sker der præcisering af, hvilke EU organer, der er omfattet af reglerne om åbenhed og aktindsigt, ligesom det understreges, at retten til aktindsigt omfatter dokumenter uanset medium.

I forlængelse af reglerne om åbenhed og aktindsigt gøres reglerne om beskyttelse af personoplysninger klarere, se TEUF art. 16B (art 16). Regler om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med medlemslandenes behandling af personoplysninger under udøvelsen af aktiviteter under den fælles udenrigs- og forsvarspolitik vedtages i medfør af et særligt retsgrundlag i TEU art. 25a (art. 39).

Beskyttelse af personoplysninger – TEUF art. 16B (art. 16)

- Enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger om sig selv.
- Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter regler for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger foretaget af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer samt af medlemslandene under udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af EU-retten, og regler for den frie udveksling af personoplysninger.
- Overholdelse af disse regler kontrolleres af uafhængige myndigheder.

3.3 Demokrati og borgerinitiativ

Som noget nyt samler og synliggør Lissabontraktaten EU's demokratiske principper i TEU afsnit II. Her understreges de grundlæggende demokratiske principper for EU's virke, herunder

en ny bestemmelse om det såkaldte borgerinitiativ og om de nationale parlamenters rolle.

Princippet om demokratisk lighed

- EU-borgere skal behandles lige og med lige stor opmærksomhed fra EU's side.

Princippet om repræsentativt demokrati

- Unionens funktionsmåde bygger på det repræsentative demokrati.
- Borgerne repræsenteres direkte på EU-plan i Europa-Parlamentet.
- Medlemslandene repræsenteres i Det Europæiske Råd af deres stats- eller regeringschef og i Rådet af deres regeringer.
- Medlemslandene er selv demokratisk ansvarlige enten over for deres nationale parlamenter eller over for deres borgere.
- Enhver borger har ret til at deltage i Unionens demokratiske liv. Beslutningerne træffes så åbent som muligt og så tæt på borgerne som muligt.
- Politiske partier på europæisk plan bidrager til at skabe en europæisk politisk bevidsthed og til at udtrykke unionsborgernes vilje.

Princippet om deltagelsesdemokrati

- **BORGERINITIATIV:** Et antal unionsborgere på mindst en million, der kommer fra et betydeligt antal medlemslande, kan tage initiativ til at opfordre Kommissionen til at fremsætte forslag.
- EU's institutioner skal føre en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med de repræsentative sammenslutninger og civilsamfundet.
- Kommissionen skal foretage brede høringer af de berørte parter for at sikre sammenhæng og gennemsigtighed i EU's handlinger.
- EU's borgere og repræsentative sammenslutninger skal have mulighed for at give udtryk for deres opfattelser angående alle EU's arbejdsområder og for at diskutere dem offentligt.